

50'inci Yıl Söyleşileri...

Mustafa Küçük Şubenin Zor Yıllarını Anlattı

EMO İzmir Şubesi'nin 50'inci yıldönümü kapsamında gerçekleştireceğimiz söyleşilerin ilkinde Mustafa Küçük ile başladık. Geçtiğimiz sayıda ilk bölümü yayımlanan söyleşinin ikinci bölümünü bu sayıda sunuyoruz.

EMO -12 Eylül sonrası aynı zamanda EMO üyesi de olan Turgut Özal'ın uyguladığı ağır liberal ekonomik programı, günlük hayatı nasıl etkiledi? 1985'te Sümerbank'ın İğdir Pamuklu Dokuma Tesisi'nin özelleştirilmesiyle Özal'ın başlattığı süreç, bugün Türk Telekom ve elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi sonrasında şeker fabrikalarının satılmaya çalışılmasıyla AKP eliyle sürdürülüyor? Tanıklık ettiğiniz günden bugüne başta mühendisler üzere bu sürecin emek cephesine yansımaları nasıl oldu?

İlk adımları 24 Ocak 1980 kararları ile atılan, ancak 12 Eylül'den sonra bü-tüncül bir program olarak uygulamaya konulan , ülkenin küresel güçlerin talepleri doğrultusunda neo-liberal politikalar uyarınca yeniden yapılandırıl-masından söz ediyoruz. Tüm kamusal hizmetlerin ticari meta haline geldiği, kamunun tüm alanlardan adım adım tasfiye edilmeye çalışıldığı bir süreç. Stratejik konumlarına bakılmaksızın enerji ve iletişim başta olmak üzere tarımdan hayvancılığa, sağlıktan eğitime tüm hizmetler özelleştirilmeye başlandı. Bu alanlarda önce koşulların hazırlandığı, özelleştirilmesi söz konusu olacak kurumların özel sektöre altın tepside sunulur hale getirilmesi çabalarına şahit olduk. Kamuoyunu hazırlamak için hizmet kalitesinin düşürüldüğü, söz konusu kurumların zarar eden, devletin sırtında kambur kuruluşlar olarak sunulduğu süreçler yaşandı. Diğer yandan, kamuda çalışanların statüleri değiştirilerek sözleşmeli personel konumuna geçi-

rildiler. Bu mühendisleri de kapsayan tüm kamu çalışanları için güvencesiz çalışma, ücretlendirilmeden artan çalışma saatleri, başlangıçta bir parmak bal çalarak cazip gösterilmeye çalışılan, ancak kısa sürede aşınarak azalan ücretler, demokratik haklarda gerileme, taşeronlaştırma ve her gün artan oranda işsizlik doğurdu.

Özelleştirme konusunda bazı kesimlerde ikircikli yaklaşımların varlığı, toplumumuzun yapısındaki kısa vadeli kazanımlar adına gelecekteki riskleri görememe ve sıra kendisine gelene kadar, diğer alanlardaki gelişmelere ilgisiz kalıp gerekli dayanışmayı göstermeme bu girişimlere yeterince direnç göstererek engellemeyi olanaklı kılmadı. Günümüzde şeker fabrikalarının özelleştirilmesi, şehir hastaneleri v.b. örneklerle süreç sonlandırılmaya yaklaştı.

EMO -Ağırlıklı olarak görev üstlendiğiniz 1980-1990 yılları arasında EMO üyesi mühendislerin hak ve sorumluluklarının geliştirilmesi için neler yapıldı? Kamu kurumları ile işbirlikleri, ortak çalışmalar yapılabildi mi? Varsa hatırladığınız örnekleri aktar mısınız?

Kamuda çalışan üyelerimiz için yürüttüğümüz en ciddi çalışma az önce değindiğim sözleşmeli personel uygulamasının olası risklerini anlatmaya çalışarak kendilerini bu uygulamanın dışında kalmaya ikna çalışmasıydı. Ancak, sözünü ettiğim nedenlerle bu konuda büyük ölçüde başarı sağlanamadı.

Serbest çalışma alanında görevli

olarak daha başarılı olduğumuz söylenebilir. Mühendislik hizmetlerine ilişkin asgari ücretlerin tespitinde uzunca bir süredir sürmekte olan, özellikle Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın yapı sektörü içindeki patronajlıklarının yansımaları olarak dayattıkları, birlikte belirleme uygulaması yoğun, ve bu Odalarca zaman zaman TMMOB ilke ve gelenekleri dışına çıktıkları, bir çabanın ardından sonlandırılarak hizmet bedellerini kendimiz belirlemeye başladık.

OG tesisleri konusunda o günlere kadar yeterince varlığından söz edemeyeceğimiz bir çalışma alanı bu süreçte açıldı. Var olan durumu kısaca özetlemekte yarar görüyorum.

OG tesisleri bir bütün olarak yapılıyor, anahtarları o günkü kurum olarak TEK'de bulunuyordu. AG ve OG anlamında bir tanımlama yapılmaksızın müşavir sözleşmesi ile tüm işletme sorumlulukları karşılanır gibi bakılıyordu. OG tesisinde doğabilecek her sorun için TEK' başvuru gerekiyor, ve yoğunlukları ölçüsünde bir zaman diliminde müdahale etmeleri bekleniyordu. Tesisin bakımı yılda bir kez TEK tarafından yapıl(m)ıyor, ve tesis sahibine faturalanıyordu. İşletmeler açısından daha sağlıklı işletme koşul-

larının sağlanabilmesi, olası müdahalelerin hızlı bir şekilde yapılabilmesi, işletme ve bakım hizmetlerinin tanımlanarak sorumlularının, görev ve sorumlulukları ile birlikte, tanımlanması ve hizmetlerin yapılabilir hale gelmelerini sağlamak üzere OG tesislerinde TEK ve müşteri bölümleri birbirinden ayrıldı. Bu uygulama o günlerde var olan tesisler için projelendirme ve uygulama olarak bir iş alanı yaratmış, ve sonrasında günümüze kadar uzanan İşletme Sorumluluğu ve Bakım Hizmetleri alanını üyelerimize sağlamıştır.

EMO -Şube yönetimlerinden ilk dönemlerden sonra yeniden 26'ıncı dönemde Yönetim Kurulu'nda görev üstlendiniz. Aradan geçen 17 yıllık dönemde EMO ve TMMOB çalışmalarından ciddi bir değişim ve gelişim söz konusu olmuş muydu?

Değindiğim tüm konular ve aktarmaya çalıştığım süreçlerden sonra, sanırım içimi acıtan bir konuya değinmek durumundayım.

Üye sayısındaki artış ve TMMOB çatısı altındaki Oda sayılarında, Odamıza bağlı Şube ve temsilcilik sayıları dışında gelişmeden söz etmek oldukça zor görünüyor.

Dışarıdan bir bakışla, söylemde genel olarak bir değişim algılanmasa da işleyişin içinden yakın bir bakışta ciddi değişimlerin olduğu görülecektir.

Oda çalışmaları daha yoğun olarak profesyonel/yarı profesyonel kadrolarla gerçekleştirilmektedir

Yalnız Odamıza özgü olmayan bir şekilde TMMOB bünyesindeki Odaların çalışmalarında ticari boyut artan bir yoğunluk kazanmaktadır.

Bir yanı ile bazı uygulamalarda üyeye rakip konumlara düşebilme, diğer yanı ile çalışmalara katılabilen üye sayılarında azalma Odaların üyeleriyle organik bağı zayıflatmaktadır.

TMMOB ve Odaların son dönemlerde kazanım olarak niteleyebildiklerinin neredeyse tümü, üyeye güçlü bir bağ, harekete geçirebildiğimiz güçlü bir tabanın mücadele ile kazandıkları değil, hukuksal süreçlerdeki kazanımlar olmuştur. 100000 teknik elemana iş bıraktırıp yürütebilen bir örgütten, bırakalım iş bırakmayı, 10000 üyesini eyleme katamayan bir örgüte gerilemiştir.

Üyelerin Odalardan beklentileri azalmış, Odaları uzaktan izler(bir bölümü izlemez) hale gelmişlerdir.

Büyük ölçüde neo-liberal politikaların parçası olarak gündeme gelen uygulamalara gerek TMMOB gerek Odalar olarak yeterince direnç gösterilmemekte, çalışmaların bunlara uyarlanması ağır basmaktadır. Yapı Denetim, Akreditasyon örnek olarak sayılabilir.

EMO - 41 yıllık meslek deneyimizle, teknolojik gelişimi de göz önünde bulundurarak, mesleki gelişimi değerlendirebilir misiniz? Genç mühendislere neler tavsiye edersiniz? Gelecekte mesleki mücadeleyi üstlenecek genç meslektaşlarınıza neler önerirsiniz?

Mesleki gelişimi değerlendirmeye başlamadan mühendislik eğitimi değerlendirilmesinin gerektiğini düşünüyorum.

Planlamaya, bir gelecek senaryosu içinde gereksinime dayanmayan, siyasi yatırım amacıyla devlet eliyle ve ticari bir meta olarak özel yatırımcılar eliyle çok sayıda üniversite ve bağlı elektrik, elektronik, bilgisayar mühendisliği bölümü, yeterli ve nitelikli öğretim üyesi olmaksızın, laboratuvar v.b teknik olanaklardan yoksun olarak açılmaktadır.

Merkezi yönetim ve aracı YÖK eliyle eğitimin niteliği günden güne bozulmakta, üniversitelerde eğitim yanı sıra bir üniversite kültürünün verilmesinin olanakları ortadan kal-

dırılmaktadır.

Giderek bozulan ilk ve orta öğretim sürecinden gelen ve değindiğim koşullarda yeterli donanıma sahip olmadan mühendis ünvanı alan gençleri, üzümlük belirtmek gerekirse, işsizlik, düşük ücret ve zorlu bir rekabet beklemektedir.

Diğer yandan ülkede uygulanan politikaların sonucu olarak mühendisler, her gün yeni teknolojik ürünlerle karşılaşmalarına karşın, sürecin edilgen uygulayıcıları konumunda kalmaktadırlar.

Gençlerin bu gerçekliklerin bilincinde donanımlarını artırmalarının önemli olduğunu düşünüyorum. Eğitimler, teknolojik ürün/proje tanımlarına katılım yanı sıra kendilerinden önce edinilmiş deneyim ve birikimlere ulaşmanın yollarını bulmaları gerekiyor.

Meslek hayatlarının başlangıcında edinecekleri işlerin, koşulları en rahat, ya da ücreti en iyi işler olmasındansa, mesleği öğrenebilecek, geliştirebilecek, geleceğe referans olabilecek işler olmasını dikkate almalılar.

Genç mühendislerin meslek odaları ve meslektaşlarından başlamak üzere sosyal çevrelerini genişletmelerinin de gelecekteki başarılarına yararlı olduğunu düşünüyorum.

Son olarak gençlerin propaganda araçlarının kendilerine servis ettikleri tekil başarı öykülerinin yanılsamasına düşmeden, daha iyi bir mühendislik geleceğini ancak meslektaşları ile birlikte dayanışma içinde mücadele ederek kurabileceklerini bilmelerini isterim.

Mustafa Küçük ile yapılan söyleşinin ilk bölümünü QR kodu taratarak veya

<https://goo.gl/bfePXT> adresini ziyaret ederek okuyabilirsiniz